

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการสังเคราะห์งานวิจัย มีวิธีดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณตามวิธีของกลาสตั้งต่อไปนี้

1. ประเมินงานวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
2. สังเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจากงานวิจัย
3. ประเมินค่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยจากค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน 3 วิธี คือ ค่าการทดสอบที (t-test) ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
4. วิเคราะห์การจัดกลุ่มขนาดอิทธิพล (Effect Size) ตามตัวแปรปรับสองตัวแปร คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างและค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน
5. วิเคราะห์ความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลที่เกิดจากตัวแปรปรับสองตัวแปร คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างและค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยแต่ละเรื่อง
6. ทหาระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปรับกับขนาดอิทธิพล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำจากฐานข้อมูลงานวิจัยไทย (ThaiLIS) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึงปี พ.ศ. 2560 จำนวน 2,332 เรื่อง
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ศึกษาโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างหรือการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา จำนวน 99 เรื่อง โดยผู้วิจัยรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำจากฐานข้อมูลงานวิจัยไทย (ThaiLIS) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึงปี พ.ศ. 2560 ได้จำนวน 2,332 เรื่อง จากงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ จำนวน 2,332 เรื่อง ผู้วิจัยคัดเลือกงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาได้จำนวน 159 เรื่อง จากงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 159 เรื่อง ผู้วิจัยคัดเลือก

งานวิจัยที่ใช้รูปแบบศึกษาโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างหรือการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษาได้จำนวน 99 เรื่อง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ฉบับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้แก่

1. แบบสรุปรายงานการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างดังนี้ ผู้วิจัยนำประเด็นที่ใช้ในการประเมินงานวิจัยทั้ง 11 ประเด็น มาวิเคราะห์เป็นหัวข้อสำหรับสรุปรายงานวิจัยให้สอดคล้องกับการประเมินงานวิจัยตามแบบประเมินงานวิจัยสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้ ได้ 14 หัวข้อ แล้วนำมาสร้างเป็นแบบสรุปรายงานวิจัย โดยกำหนดรายละเอียดในการสรุปรายงานวิจัยให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินงานวิจัยตามแบบประเมินงานวิจัยสำหรับการสังเคราะห์งานวิจัยในครั้งนี้

2. แบบประเมินงานวิจัย มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดการประเมินงานวิจัยของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 : 203 - 212) และ อุทุมพร จามรมาน (2527 : 96 - 102) โดยกำหนดประเด็นในการประเมินความชัดเจนและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย 11 ประเด็น แล้วนำมาสร้างเป็นแบบประเมินงานวิจัย

3. แบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย เป็นแบบบันทึกงานวิจัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามประเด็นที่นำมาใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัยของงานวิจัยแต่ละเรื่อง นำมาสร้างเป็นแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลเพื่อสังเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตอนที่ 2 แบบบันทึกงานวิจัยที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าการทดสอบที (t-test) ตอนที่ 3 แบบบันทึกงานวิจัยที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าการทดสอบเอฟ (F-test) และตอนที่ 4 แบบบันทึกงานวิจัยที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีรูปแบบการศึกษาโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างหรือการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 เรื่อง มาสรุปรายละเอียดลงในแบบสรุปรายงานการวิจัย

2. นำแบบสรุปรายงานการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีรูปแบบการศึกษาโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างหรือการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สรุปไว้ตามข้อ 1 ทั้ง 99 เรื่อง มาประเมินตามแบบประเมินงานวิจัย

3. คัดเลือกงานวิจัยที่มีผลการประเมินตามข้อ 2 อยู่ในระดับดีขึ้นไป ได้จำนวน 39 เรื่อง จำแนกตามตัวแปรปรับ (Modulate Variable) จำนวน 2 ตัวแปร คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างและค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

3.1 ตัวแปรปรับที่เป็นขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

3.1.1 งานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ จำนวน 22 เรื่อง

3.1.2 งานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก จำนวน 17 เรื่อง

3.2 ตัวแปรปรับที่เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.2.1 งานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบเอฟ (F-test) จำนวน 15 เรื่อง

3.2.2 งานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) จำนวน 24 เรื่อง

4. ผู้วิจัยนำงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีรูปแบบการศึกษา โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างหรือการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีขึ้นไปที่คัดเลือกไว้ทั้ง 39 เรื่อง ตามข้อ 3 มาบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกงานวิจัย เพื่อทำการสังเคราะห์งานวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณของกลาส

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สังเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ยของงานวิจัย (S.D.)

2. สังเคราะห์งานวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาณของกลาส (Glass) โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ประเมินค่าขนาดอิทธิพล (Effect Size) จากค่าสถิติการทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบเอฟ (F-test) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy})

2.2 วิเคราะห์การจัดกลุ่มขนาดอิทธิพล (Effect Size) ตามตัวแปรปรับสองตัวแปร คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างและค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

2.3 วิเคราะห์ความแปรวนของขนาดอิทธิพล (Effect Size) ที่เกิดจากตัวแปรปรับสองตัวแปร คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่างและค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA)

2.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับขนาดอิทธิพลด้วยวิธีการหาระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน

สรุปผลการวิจัย

1. งานวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาผ่านการประเมินเพื่อนำมาสังเคราะห์งานวิจัยจำนวน 39 เรื่อง
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังเคราะห์จากงานวิจัยอยู่ในระดับสูง
3. ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน 3 วิธี คือ
  - 3.1 ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบที (t-test) มีจำนวน 12 ค่า มีค่าตั้งแต่ .26 ถึง 6.29 และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.12
  - 3.2 ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบเอฟ (F-test) มีจำนวน 12 ค่า มีค่าตั้งแต่ .05 ถึง .43 และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .19
  - 3.3 ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีจำนวน 24 ค่า มีค่าตั้งแต่ .79 ถึง 13.84 และมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94
4. ขนาดอิทธิพล 48 ค่า จำแนกตามขนาดกลุ่มตัวอย่างและค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้
  - 4.1 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดกลุ่มตัวอย่างกับค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยไม่ส่งผลต่อความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลของงานวิจัย
  - 4.2 ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากงานวิจัยที่ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่กับขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน
  - 4.3 ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีผลการทดสอบรายคู่ดังนี้
    - 4.3.1 ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบที (t-test) กับค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ไม่แตกต่างกัน
    - 4.3.2 ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบที (t-test) กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ไม่แตกต่างกัน
    - 4.3.3 ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบเอฟ (F-test) กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
5. ระดับความสัมพันธ์ของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับขนาดอิทธิพลเท่ากับ .18 โดยความแตกต่างของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทำให้เกิดความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลร้อยละ 18

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตัวแปรปรับขนาดอิทธิพล และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปรับกับขนาดอิทธิพลที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. ข้อค้นพบจากการสรุปงานวิจัยและการประเมินงานวิจัย ผู้วิจัยนำงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ศึกษาโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างหรือการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 เรื่อง มาสรุปรายละเอียดลงในแบบสรุปรายงานการวิจัย และประเมินตามแบบประเมินงานวิจัยผลการประเมินปรากฏว่า มีงานวิจัยที่ผ่านการประเมินในระดับดีขึ้นไป จำนวน 39 เรื่อง เป็นงานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบเอฟ (F-test) จำนวน 15 เรื่อง และเป็นงานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จำนวน 24 เรื่อง ส่วนอีก 60 เรื่อง ที่ไม่ผ่านการประเมินเป็นงานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบเอฟ (F-test) 50 เรื่อง และเป็นงานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 10 เรื่อง ในกรณีนี้ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1.1 งานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 34 เรื่อง มีผลการวิจัยตรงตามสมมติฐานของการวิจัยทุกเรื่องประกอบกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลในระดับมากที่สุด คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficient) การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) จึงส่งผลให้งานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผ่านการประเมินงานวิจัย 24 เรื่อง ส่วนอีก 10 เรื่อง ที่ไม่ผ่านการประเมินงานวิจัยนั้นเนื่องจากเหตุผลที่ทำวิจัยและปัญหาวิจัยมีความคลุมเครือไม่ชัดเจน ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัยไม่ชัดเจนและไม่มีรายงานการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1.2 งานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบเอฟ (F-test) จำนวน 65 เรื่อง ผ่านการประเมินงานวิจัย จำนวน 15 เรื่อง เป็นเรื่องที่มีผลการวิจัยตรงตามสมมติฐานของการวิจัยทุกข้อหรือบางข้อ และมีเรื่องที่ไม่ผ่านการประเมินงานวิจัย จำนวน 50 เรื่องนั้น เป็นเรื่องที่มี

ผลการวิจัยไม่ตรงตามสมมติฐานของการวิจัยทุกเรื่อง เหตุผลที่ทำวิจัยและปัญหาวิจัยมีความคลุมเครือ ไม่ชัดเจน ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัยไม่ชัดเจนและไม่มีรายงานการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ส่วนสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูล ในระดับน้อยถึงปานกลาง นั่นคือ ผู้วิจัยใช้การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบเอฟ (F-test) ทั้ง 65 เรื่อง กับงานวิจัยที่มีตัวแปรต้น ตั้งแต่สองตัวแปรขึ้นไป ทำให้ผู้วิจัยไม่สามารถศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น ที่ส่งผลกระทบต่อความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้วิจัยควรใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทาง (Three-way ANOVA) ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ส่งผลให้งานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบเอฟ (F-test) ผ่านการประเมินงานวิจัยเพียง 15 เรื่อง และไม่ผ่านการประเมินงานวิจัยถึง 50 เรื่อง

2. ข้อค้นพบที่เป็นคุณลักษณะของงานวิจัยจากการสรุปงานวิจัยและการประเมินงานวิจัย ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ศึกษาโดยการเปรียบเทียบความแตกต่าง หรือการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 เรื่อง ที่ผู้วิจัยสรุปจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นข้อค้นพบที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 เหตุผลที่ทำวิจัยงานวิจัยทุกเรื่อง ให้เหตุผลว่าภาวะผู้นำเป็นคุณลักษณะสำคัญที่สุดของผู้บริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษา ในสถานศึกษาทุกคนมี ด้วยความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจ ชูใจให้ครูและบุคลากรทุกคน ในสถานศึกษาร่วมแรงร่วมใจ ตั้งใจ เต็มใจปฏิบัติหน้าที่ เต็มตามศักยภาพอย่างมีความสุขและภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือประเทศชาติพัฒนาได้ด้วยคุณภาพของคนเพราะคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และการศึกษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดที่ใช้พัฒนาคุณภาพของคน ดังนั้นการจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นรากฐานของพัฒนาทั้งปวง ซึ่งเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและผู้รับผิดชอบในการ ดำเนินการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งมีความสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาสามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้จริงคือผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำ อีกประการหนึ่งทั้งงานวิจัยทุกเรื่องนำมาเป็นเหตุผลที่ทำวิจัยคือคุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาหรือประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งมุ่งประเด็นไปที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ศักยภาพ ความพึงพอใจและภาคภูมิใจในการทำงานของครู

2.2 ปัญหาวิจัยทุกเรื่องจะเริ่มจากการศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ถ้าเป็นงานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบเอฟ (F-test) ปัญหาวิจัยจะเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่จำแนกตามคุณลักษณะต่าง ๆ ของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสนใจ งานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ปัญหาวิจัยจะเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแปรอื่นที่ผู้วิจัยสนใจอีกหนึ่งตัว งานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficient) ปัญหาวิจัยจะเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยสนใจอีกหลายตัว งานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ปัญหาวิจัยจะเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแปรอื่นที่ผู้วิจัยสนใจอีกหนึ่งตัว พร้อมทั้งศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อตัวแปรนั้นหรืออิทธิพลของตัวแปรนั้นที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา และงานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ปัญหาวิจัยจะเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยสนใจอีกหลายตัว พร้อมทั้งศึกษาอิทธิพลของตัวแปรเหล่านั้นที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยทุกเรื่องทำการศึกษากับครูและผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นการกำหนดประชากรได้สอดคล้องและเหมาะสมกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวแปรหลักและตัวแปรอื่น ๆ ซึ่งเป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ของครูหรือผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้นถ้าเป็นครูจะใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้สถานศึกษาเป็นชั้น (Strata) ของการสุ่ม ถ้าเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจะใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มกับสถานศึกษา สำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างนั้นส่วนใหญ่ใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Mogan. 1970 : 607 - 610) และบางเรื่องใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane. 1967 : 886 - 887) นับว่าเป็นการกำหนดประชากรได้สอดคล้อง และเหมาะสมกับตัวแปรและวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างแท้จริง

2.4 ตัวแปรที่ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวแปรหลักของงานวิจัยทุกเรื่อง การนิยามภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นตัวแปรหลักนั้นทุกเรื่องใช้วิธีศึกษาและรวบรวมความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจากนักวิชาการหลาย ๆ คนแล้วนำมาสรุปเป็นความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเข้าใจและความคิดเห็นของผู้วิจัย

ซึ่งเป็นการนิยามตัวแปรทั่ว ๆ ไป ไม่มีการนำความหมาย หลักการและทฤษฎีของภาวะผู้นำและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามาวิเคราะห์ที่สำคัญ ใจความสำคัญ และวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำและภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วนำผลจากการวิเคราะห์ทั้งหมดมาตั้งเคราะห์และเรียบเรียงเป็นความหมายของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นการนิยามปฏิบัติการตัวแปรหลักและตัวแปรอื่น ๆ ที่นำมาศึกษาด้วย

2.5 เครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยทุกเรื่องจะแบ่งออกเป็นหลายตอน ถ้าเป็นงานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบที (t-test) และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบเอฟ (F-test) ตอนแรกจะเป็นการสำรวจรายการ (Checklist) ซึ่งมีลักษณะเป็นการวัดการจัดกลุ่มหรือการวัดระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) ส่วนตอนที่สองจะเป็นแบบวัดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งเป็นการวัดระดับอันตรภาค (Interval Scale) ส่วนงานวิจัยที่ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficient) การวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ตอนแรกจะเป็นแบบวัดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนตอนอื่น ๆ จะเป็นแบบวัดตัวแปรอื่น ๆ ที่นำมาศึกษาร่วม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งเป็นการวัดระดับอันตรภาค (Interval Scale) ทุกตอน

สำหรับคุณภาพของเครื่องมือวิจัยที่เป็นแบบวัดภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา หรือแบบวัดตัวแปรอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) นั้นส่วนใหญ่มีการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและวัดอุปสรรคของข้อความรายข้อกับค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ โดยไม่มีการหาค่าอำนาจจำแนกของข้อความรายข้อ มีบางเรื่องที่มีรายงานการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัยครบทั้งสามประการ แต่ก็ยังมีบางเรื่องที่ไม่มียารายงานการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

2.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลในระดับน้อยถึงมากที่สุด ดังนี้

2.6.1 การศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาหรือคุณลักษณะอื่น ๆ หรือตัวแปรอื่น ๆ งานวิจัยทุกเรื่องวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลในระดับมากที่สุด

2.6.2 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา งานวิจัยทุกเรื่อง มีตัวแปรต้นมากกว่าหนึ่งตัวแปร โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบที (t-test) ในกรณีที่ตัวแปรต้นแบ่งเป็นสองระดับกับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรต้นแบ่งออกมากกว่าสองระดับ ซึ่งมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลในระดับน้อย เพราะไม่สามารถศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นที่ส่งผลต่อความแปรปรวนของตัวแปรตามได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้วิจัยควรใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) หรือมากกว่า ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

2.6.3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณลักษณะอื่น ๆ หรือตัวแปรอื่น ๆ งานวิจัยแต่ละเรื่องใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลแตกต่างกัน มีทั้งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) ถึงแม้จะมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลในระดับมาก แต่เป็นการศึกษาในรูปแบบความสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ซึ่งเป็นการศึกษาระดับพื้นฐานของการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficient) ซึ่งมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลในระดับมากเช่นกัน แต่ก็เป็นการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น และเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับลักษณะของข้อมูลในระดับมากที่สุด

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังเคราะห์จากงานวิจัยอยู่ในระดับสูง จากการศึกษาระดับสูงและวิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจากงานวิจัย จำนวน 39 เรื่อง ปรากฏว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง จำนวน 37 เรื่อง และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 เรื่อง เมื่อนำค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 39 เรื่อง มาสังเคราะห์งานวิจัยโดยการหาค่าเฉลี่ยของค่าเฉลี่ยของงานวิจัยทุกเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่สังเคราะห์จากงานวิจัยทั้ง 39 เรื่อง จึงอยู่ในระดับสูง

4. ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน 3 วิธี คือ ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบที (t-test) จำนวน 12 ค่า มีค่าตั้งแต่ .26 ถึง 6.29 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.12 ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบเอฟ (F-test) จำนวน 12 ค่า มีค่าตั้งแต่ .05 ถึง .43 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ .19 และขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) จำนวน 24 ค่า มีค่าตั้งแต่ .79 ถึง 13.84 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 เป็นการแปลงค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย ที่นำมาทำการสังเคราะห์งานวิจัยโดยใช้สูตรของกลาส แมคกอร์วและสมิท (Glass, McGaw and Smith. 1981 ; อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย).

2542 : 71 - 73) ให้เป็นดัชนีมาตรฐานในหน่วยการวัดเดียวกัน เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์ร่วมกันหรือเปรียบเทียบกันได้

5. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดกลุ่มตัวอย่างกับค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย ไม่ส่งผลต่อความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลของงานวิจัย หมายความว่าขนาดความสัมพันธ์ของขนาดกลุ่มตัวอย่างกับค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย มีไม่มากพอที่จะส่งผลต่อความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลของงานวิจัย หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือขนาดกลุ่มตัวอย่างกับค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย ไม่มีความสัมพันธ์กันนั่นเอง นั่นคือขนาดกลุ่มตัวอย่างกับค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย ต่างก็ส่งผลต่อความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลของงานวิจัยอย่างเป็นอิสระต่อกัน

6. ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากงานวิจัยที่ใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่กับขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน หมายความว่าในการทำวิจัยนั้น ผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กก็จะไม่ทำให้ค่าสถิติที่คำนวณได้ไม่มีความแตกต่างกัน ขอเพียงแต่กลุ่มตัวอย่างนั้นได้มาจากการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการทางสถิติที่ถูกต้องเท่านั้น นั่นคือขนาดของกลุ่มตัวอย่างไม่มีความสัมพันธ์กับขนาดอิทธิพล ซึ่งก็คือค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยนั่นเอง

7. ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หมายความว่า ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยมีความสัมพันธ์กับขนาดอิทธิพลของงานวิจัย โดยค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยที่แตกต่างกัน 3 วิธี ส่งผลต่อความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลของงานวิจัย ซึ่งทำให้ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยแตกต่างกัน

สำหรับผลการทดสอบรายคู่พบว่าขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบที (t-test) กับค่าการทดสอบเอฟ (F-test) และขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบที (t-test) กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ไม่แตกต่างกัน หมายความว่าค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยที่แตกต่างกัน 2 วิธี คือ ค่าการทดสอบที (t-test) กับค่าการทดสอบเอฟ (F-test) และค่าการทดสอบที (t-test) กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ไม่ส่งผลต่อความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลของงานวิจัย ซึ่งทำให้ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยไม่แตกต่างกัน

ส่วนขนาดอิทธิพลของงานวิจัยที่ประมาณจากค่าการทดสอบเอฟ (F-test) กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หมายความว่า ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยที่แตกต่างกัน 2 วิธี คือ ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) กับค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ส่งผลต่อความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลของงานวิจัย ซึ่งทำให้ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยแตกต่างกัน

8. ระดับความสัมพันธ์ของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับขนาดอิทธิพลเท่ากับ .18 โดยความแตกต่างของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ทำให้เกิดความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลร้อยละ 18 หมายความว่า ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับขนาดอิทธิพลมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับต่ำ ถ้าพิจารณานัยสำคัญในลักษณะของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันที่มีค่าเท่ากับ .18 จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นงานวิจัย จำนวน 39 เรื่อง พบว่าไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับขนาดอิทธิพลไม่มีความสัมพันธ์กัน นั่นคือค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานไม่ส่งผลต่อความแปรปรวนของขนาดอิทธิพล แต่ในกรณีนี้ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า ค่าการทดสอบเอฟ (F-test) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผู้วิจัยยอมรับสมมติฐานที่ว่าขนาดอิทธิพลที่ประมาณจากค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานแตกต่างกัน 3 วิธี มีค่าเฉลี่ยแตกต่างกัน ซึ่งสรุปได้ว่าค่าสถิติที่ใช้ประมาณขนาดอิทธิพล 3 วิธี ให้ผลแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อทราบระดับความสัมพันธ์ของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับขนาดอิทธิพล ผู้วิจัยจึงหาระดับความสัมพันธ์ของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับขนาดอิทธิพลด้วยสูตรการหาระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจากการวิเคราะห์ความแปรปรวน (บุญชม ศรีสะอาด. 2556 : 269) ได้ค่าระดับความสัมพันธ์ของค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานกับขนาดอิทธิพลเท่ากับ .18 นั่นคือค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานที่แตกต่างกัน 3 วิธี ส่งผลให้เกิดความแปรปรวนของขนาดอิทธิพลร้อยละ 18

ข้อเสนอแนะ

จากการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่ส่งผลให้ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยแตกต่างกัน ดังนั้นการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัย โดยการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรตามหลักการทางสถิติ ทำให้ได้ผลการวิจัยเชื่อถือได้เช่นเดียวกัน

2. ค่าการทดสอบที (t-test) กับค่าการทดสอบเอฟ (F-test) ไม่ส่งผลให้ขนาดอิทธิพลของงานวิจัยแตกต่างกัน ดังนั้นในการทำวิจัยโดยใช้วิธีการเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยค่าสถิตินี้จะแบ่งเป็นสองกลุ่มหรือมากกว่าสองกลุ่ม ทำให้ได้ผลการวิจัยเชื่อถือได้เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยต่อไป และเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า จึงขอเสนอแนะวิธีการวิจัยต่อไป ดังนี้

1. การสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแบบต่าง ๆ โดยใช้แบบของภาวะผู้นำ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง และขนาดสถานศึกษา เป็นตัวแปรปรับ
2. การสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรอื่น นอกเหนือจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี